

ЦІННІСЬКЕ АРІЕНТАЦІЇ У АСПЕКЦЕ АДУКАЦІЇ СТУДЕНЦЬКАГО МОЛОДЗІ

С.Я.Залеская

Церабудовка, якая адбываецца у нашай краіне, паставіла задачу падняць прэстыжнасць вышэйшай адукацыі у грамадстве, павысіць якасць падрыхтоўкі высокакваліфікаваных спецыялістаў. Першае значэнне набываюць сэнны арганічны спляс сацыяльнай сталасці маладога чалавека, узровень яго грамадзянска і інтэлігентнасці, здольнасці працаваць з людзьмі і кіраваць калектывамі. Вышэйшая школа – гэта важнейшы ланцуг паміж сацыяльнай, матэрыяльнай і духоўнай сферай вытворчасці.

Вышэйшую адукацыю імкнуцца атрымаць многія маладыя людзі. У гэта велікі добрая з'ява, якая у прыватнасці думачыцца бясплатнасцю і даступнасцю вышэйшай адукацыі. Дадзі, якія атрымалі вышэйшую адукацыю валадаюць шэрагам пераваг у сэнсе грамадскага прэстыжу, руху па службовай ланцужцы, набывання жыццевых благ і г.д.

Вядомы айчыны сацкелег Ф.Р.Філіпаў справядліва заўважу, што адна з вядомых памілак, якая якасна не толькі вучням, студэнтам, але і людзям з жыццёвым вопытам – гэта тое, што амаль не ўсе выпускнікі сярэдніх школ імкнуцца паступіць у ВНУ. А вядома, быў час, калі гэта імкненне адлюстроувала рэчаісную сітуацыю. У сярэдзіне 60-х гадоў ад 80 да 90% вучняў, якія былі заінтэраваны ў розных рэспубліках СНД жадалі атрымаць вышэйшую адукацыю. Але ўжо ў канцы 80-х гадоў карціна рэзка змянілася. Пачала ўзрастаць папулярнасць і прывабнасць да прафесій сферы абслугоўвання. Незіраўшма павялячэнне конкурсу на факультэтах гуманітарнага профілю. Велікі знізілася конкурсы ў тэхнічныя ВНУ. Трэба ўлічваць, што на выбар тых ці іншых прафесій, якія звязаны з набываннем вышэйшай адукацыі, аказваюць найбольшы уплыў не толькі матэрыяльныя, але і творчыя, маральныя фактары, такія як прызнанне, папулярнасць, прэстыжнасць, прафесіі ў грамадстве, і іншыя прычыны. Напрыклад, прэстыжнасць прафесіі – гэта велічыня пераменная.

Пры конкурсным выбары на прыёмальныя камісіі інстытутаў

ускладнення задачі – серед великої кількості надаючих вучища у ВНУ, вибрань тих, хто вступає туди на призвання і хто професійна придатний для будучай професії.

Граведження намі дослідванні на I курсе бібліотечнаго факультета Міського Інститута культури (84 чоловіка) показали, што вучебная дзейнасць у школі слабе робіць уплы на фарманне інтареса да бібліотечнай професії, треба у першю чаргу расказваць ім аб цікавай старонке працы з кнігамі і чытачамі. Гэта болгы важна такю, што 20% запитаных студентау лічаць сваю професію недастаткова прыябнай. Адказы першакурнікау на пытанні анкеты показываць, што толькі 32% студентау выbralі професію бібліютекара з-за яе прыябнасці.

Метай дослідвання таксама з'явілася ввученне цэльных уяўленняу і арыентацый моладзі у працесе професійнай вучобы у вышэйшай установе і сярэдняй школі. У ходзе дослідвання выкарыстоувалася мадыфікаваная мотышка У.А.Ялава і М.Рокіча, накіраваная на ввученне цэльных арыентацый студентау і выпускнікоу сярэднях школ. Вынікі дослідванняу знаходзяцца у табліцях.

Табліца I
Цэніасныя арыентацый вучащайся моладзі

Ц е н н а с ц і	Рангавая месца	
	студенти ІББ I курсе	выпускнікі школ
1. Шчаслівая сямейная жыццэ	1	2
2. Добрія і першыя сябры	2	1
3. Грамадскае прызнанне	3	3
4. Адукацыя (культура, веды, у тым ліку і професійная)	4	4
5. Дасягненне высокіх вынікау ва ўсіх вучываннях	5	5
6. Цікавая праца	6	6
7. Життєвая актыўнасць	8	7
8. Панага, аўтарытэт з боку акружэння	7	12
9. Любы і сімпатыі з боку акружэння	10	8
10. Професія, якая висока навіна у грамадстве	9	10
11. Хадненне білы сучасным	11	9
12. Професійная дзейнасць, якая адкавае адлогічэскам	13	11

Аналіз атриманих вибіркою даних показав, що такі цілеспрямовані аргументації студентської молоді і випускніку шкіл займають аднолькаває рангаве місце ("адукация" - 3; "цікавая праца" - 6). На візкіх рангавых месцах знаходзяцца такія прафесійныя цэляспці як "прафесія, якая адказвае адольнасці" у студэнтау - 12, випускніку шкіл - 11. Гэта ўказвае на павышэнні ўзровень прафесійнай накіраванасці моладзі як у арансе прафесійнага савязывачення (старшакласнікі), так і у працэсе прафесіяналізацыі (студэнты).

Вынікі апытывання паказалі, што выбар прафесіі перав'яная большасць моладзі робіць на завяччым этапе навучання ў школе. У сувязі з гэтым гора вызначылі, што правільны адбор і дывузаўская падрыхтоўка з'яўляюцца неабходнай умовай у справе выхавання і прафесійнага станаўлення будучых бібліячных спецыялістаў.

АНАЛІЗ ДАСЛЕДАВАННЯ РАЗВІЦЦА КРАТВУНАСЦІ АСОБЫ (НА ПРЫКЛАДЗЕ ПІДЛЕТКАВАГА УВРОСТУ)

І.А.Малахава (аспірантка)

Актуальнасць даследаванняу развіцця кратвунасці абгрунтаваецца перш за ўсе глыбокімі сацыяльнымі з'явамі. Так, амерыканскія вучоныя савязываюць, што для США выяўленне і вырошчванне творчых асоб з'яўляецца праблемай агульнасацыяльнай значнасці, паколькі творчая дзейнасць мае вялікае ўздзеянне не толькі на навуковы прагрэс, але і на ўсе грамадства ўвогуле, а тыя з краін, якія змогуць лепш за другія распазнаваць творчыя асобы, рэзівіваць іх і стварыць для іх самыя спрыяльныя умовы, будуць мець вялікую перавагу.

Асабліва важным творчы падыход аф'яўляецца ва умовах рэзкіх перамен у грамадскім жыцці, таму што дазваляе пераадолець узнікаючыя цяжкасці, намеціць новыя нечаканыя цэлі, забяспечыць большую свабоду выбара, і, такім чынам, большую свабоду у дзеяннях. Творчы падыход робіць больш легкім, эканамічным і эфектыўным навучанне. У апошніх даследаваннях замежных псіхалагаў творчая дзейнасць называецца у якасці прадпасылкі разумовага здароўя і ўнутранай задаволенасці. Звяртаюцца увага на тое, што яна з'яўляецца дзейным інструментам кіравання як дзіцячымі ім-